

ĐẨY MẠNH XÂY DỰNG, CHỈNH ĐỐN ĐẢNG THEO TINH THẦN HỘI NGHỊ LẦN THỨ TƯ BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG KHÓA XIII

Tóm tắt: Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là quy luật tồn tại, phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam, bảo đảm cho Đảng luôn có năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu ngang tầm với yêu cầu, nhiệm vụ. Trong bối cảnh thực tiễn đang đặt ra nhiều vấn đề cấp bách cần tập trung giải quyết trong nhiệm kỳ lần thứ XIII, để bảo đảm cho Đảng tiếp tục giữ vững và làm tròn sứ mệnh lịch sử, đòi hỏi Đảng không chỉ xây dựng, chỉnh đốn, mà còn phải gắn với xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Từ khóa: xây dựng; chỉnh đốn Đảng; cán bộ; đảng viên

Hơn 92 năm lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng luôn coi trọng xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Trước tình trạng “một bộ phận cán bộ, đảng viên phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, ngại khó, ngại khổ, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”(1), công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đòi hỏi phải được đẩy mạnh hơn nữa, nhằm “nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng”(2). Muốn vậy, phải quan tâm đến cả hai mặt “xây” và “chống”. Xây dựng Đảng là việc xác lập, hình thành đường lối, Cương lĩnh chính trị, các quy định, quy chế; làm cho tư tưởng của cán bộ, đảng viên phù hợp, thống nhất cao và tin tưởng vào đường lối, chủ trương của Đảng; là việc xây dựng tổ chức, cán bộ, phương thức lãnh đạo... Chỉnh đốn Đảng là việc uốn nắn, chấn chỉnh, sắp đặt lại cho đúng theo quy định, Điều lệ Đảng; xử lý, đấu tranh chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tham nhũng, tiêu cực... Xây dựng và chỉnh đốn Đảng luôn có mối quan hệ mật thiết, gắn liền, bổ trợ, tác động lẫn nhau.

Trong suốt quá trình lãnh đạo, nhận thức và giải quyết mối quan hệ giữa xây dựng với chỉnh đốn Đảng ở mỗi giai đoạn, thời kỳ có sự khác nhau. Nếu như trong thời kỳ đấu tranh giành chính quyền, xây dựng và chỉnh đốn Đảng tập trung chủ yếu vào nhiệm vụ hoạch định đường lối cách mạng giải phóng dân tộc, đường lối kháng chiến đúng đắn, sáng tạo; thống nhất tư tưởng và hành động, chống ngả nghiêng, dao động trước khó khăn, khi đối mặt với sinh - tử, mất - còn; củng cố lòng tin, nâng cao ý chí, tăng cường quyết tâm kháng chiến..., thì trong thời kỳ hòa bình xây dựng đất nước, xây dựng và chỉnh đốn Đảng tập trung vào việc nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền, bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ để Đảng đủ sức lãnh đạo công cuộc đổi mới; giải quyết những vấn đề bức xúc, trì trệ; đấu tranh chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực,... trong bộ máy của Đảng và Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội.

Với tất cả sự nỗ lực, quyết tâm đổi mới, Đảng ta đã thể hiện xứng đáng là đội tiên phong, luôn tận trung với nước, tận hiếu với dân, là người tổ chức và lãnh đạo cách mạng Việt Nam lập nên những kỳ tích vĩ đại trong thế kỷ XX và những năm đầu của thế kỷ XXI, đó là: Thắng lợi của cuộc Cách mạng Tháng Tám năm 1945, lật đổ ách thống trị gần 100 năm của thực dân, phong kiến, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á; thắng lợi của các cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ giành độc lập, tự do, thống nhất Tổ quốc, bảo vệ vững chắc chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của đất nước; thành công của sự nghiệp đổi mới trong hơn 35 năm qua, đưa nước ta ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội, đứng vững và tiếp tục đi lên trong cơn chấn động chính trị dữ dội trên thế giới (1989 - 1991), cơn khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế ở khu vực (1997 - 1998) và trên phạm vi toàn cầu trong những năm gần đây. Những thành tựu nổi bật ở tất cả các lĩnh vực trong sự nghiệp đổi mới đã tạo nên một nước Việt Nam có “cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế” như ngày nay.

Kiểm điểm kết quả 05 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, nhìn lại 35 năm đổi mới (1986 - 2021), Đảng ta đã thẳng thắn chỉ ra những hạn chế, yếu kém: “Năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của một số tổ chức đảng còn thấp. Công tác rèn luyện, quản lý đảng viên ở một số nơi chưa được quan tâm đúng mức, còn thiếu chặt chẽ; có nơi buông lỏng sinh hoạt đảng, chất lượng sinh hoạt chưa cao, sinh hoạt chi bộ ở nhiều nơi vẫn còn hình thức; tính chiến đấu trong tự phê bình và phê bình còn yếu”(3). Dự báo công tác xây dựng Đảng trong thời gian tới sẽ chịu tác động mạnh mẽ của cả thuận lợi, thời cơ và khó khăn, thách thức đan xen với nhiều vấn đề mới, nhất là “tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” còn diễn biến phức tạp”(4). Vì vậy, công tác xây dựng, chỉnh

đốn Đảng phải được đặc biệt coi trọng và đưa lên tầm cao mới, gắn liền với xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Để hiện thực hóa chủ trương này, cần nhận thức và thực hiện tốt một số nội dung chủ yếu sau:

Một là, phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu.

Mỗi cán bộ, đảng viên phải tiêu biểu về trí tuệ, danh dự và trách nhiệm; là lực lượng tiên phong, nòng cốt, biết dùng chân lý, lẽ phải và thông qua hành động gương mẫu của bản thân để tuyên truyền, vận động, giáo dục, thuyết phục quần chúng: “phải óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm. Chứ không phải chỉ nói suông, chỉ ngồi viết mệnh lệnh”(5). Để thực hiện “nói đi đôi với làm”, cán bộ, đảng viên phải có tính quyết đoán trong công tác; cẩn trọng trong xử lý các tình huống; sâu sát cơ sở; nêu cao tính đấu tranh tự phê bình và phê bình... Phương pháp, tác phong công tác của cán bộ, đảng viên phải thực sự mẫu mực, “dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung”(6) thái độ chân thành cởi mở, hành động gương mẫu, cương quyết, dứt khoát; kiên quyết chống mọi biểu hiện chủ quan nóng vội, định kiến cá nhân, thể hiện mình là bề trên, “ông quan cách mạng”. Cán bộ, đảng viên phải nâng cao tinh thần, trách nhiệm, hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân; trọng dân, gần dân, hiểu dân; tuyệt đối không được lên mặt ra lệnh, ra oai; luôn thật thà, ngay thẳng, không được giấu dốt, giấu khuyết điểm, sai lầm; nắm vững quan điểm giai cấp, đi đúng đường lối quần chúng, thành tâm học hỏi quần chúng, kiên quyết dựa vào quần chúng, giáo dục và phát động quần chúng thực hiện thắng lợi mọi đường lối, chủ trương của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Trong quá trình quán triệt và triển khai thực hiện, cần đề cao vai trò, trách nhiệm nêu gương, ý thức tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý và người đứng đầu các cấp, cán bộ giữ cương vị càng cao càng phải tiên phong, gương mẫu. Mỗi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, đặc biệt là người đứng đầu, người chủ trì cần “có bản lĩnh chính trị vững vàng, có đạo đức trong sáng, năng lực nổi bật”(7). Trong mọi hoạt động, cần có sự thống nhất cao về ý chí, quyết tâm, nhận thức rõ trách nhiệm của mình để gương mẫu, tự giác thực hiện và chỉ đạo, tổ chức thực hiện tại địa bàn, lĩnh vực do mình phụ trách. Trên từng cương vị, chức trách, nhiệm vụ được phân công, mỗi cán bộ, đảng viên phải biết vận dụng linh hoạt, sáng tạo các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu được xác định tại Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, đó là: (1) Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác chính trị, tư tưởng, tự phê bình và phê bình; tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược và người đứng đầu gắn với đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; (2) tập trung hoàn thiện các cơ chế chính sách, phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội; thực sự dựa vào dân để xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh...; phù hợp với điều kiện cụ thể ở từng cấp, ngành, lĩnh vực, cơ quan và địa phương mình đảm nhiệm. Thông qua thực tế công việc, kịp thời phát hiện những vấn đề thực tiễn mới nảy sinh để tiếp tục nghiên cứu, khái quát, tổng hợp, kiến nghị, đề xuất với Đảng.

Hai là, gắn xây dựng, chỉnh đốn Đảng với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và Quy định số 37-QĐ/TW ngày 25/10/2021 về những điều đảng viên không được làm

Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu. Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị “về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” nhấn mạnh: Kết hợp chặt chẽ giữa học tập với làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của mỗi địa phương, đơn vị và công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng... Thực hiện đồng bộ giữa “xây” và “chống”; “xây” là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài, “chống” là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. “Xây” là tổ chức tốt các phong trào thi đua yêu nước; động viên cán bộ, đảng viên, nhân dân thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh mà Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng và nghị quyết đại hội đảng của các địa phương, cơ quan, đơn vị đã đề ra. “Chống” là đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; phê phán, xử lý nghiêm những việc làm sai trái, thiếu

trách nhiệm, quan liêu, hách dịch, cửa quyền; kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với tinh thần không có vùng cấm, không có ngoại lệ, không ngừng nghỉ, không bị tác động bởi bất cứ tổ chức, cá nhân có hành vi không lành mạnh nào. Kiên quyết đấu tranh chống biểu hiện tiêu cực, đồng thời khuyến khích, cổ vũ cán bộ, đảng viên nhận thức, hành động vì lợi ích chung, vì hạnh phúc của nhân dân.

Cán bộ, đảng viên cần quán triệt và thực hiện nghiêm túc Quy định số 37-NQ/TW. Mỗi đảng viên tự soi, tự sửa trong công tác, cuộc sống, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII và Kết luận số 21-KL/TW; nâng cao hiệu quả công tác giáo dục, rèn luyện, tu dưỡng phẩm chất đạo đức, lối sống, trách nhiệm nêu gương của đảng viên, chấn chỉnh tác phong, lề lối làm việc; tăng cường kỷ luật, kỷ cương, nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, rõ rệt hơn góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

Ba là, tiếp tục đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Kiểm soát khéo, bao nhiêu khuyết điểm lòi ra hết, hơn nữa kiểm tra khéo về sau khuyết điểm nhất định bớt đi. Song, muốn kiểm soát có kết quả tốt, phải có hai điều: một là, việc kiểm soát phải có hệ thống, phải thường làm. Hai là, người đi kiểm soát phải là những người rất có uy tín”(7). Các cấp ủy, tổ chức đảng cần đổi mới, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát; kiên quyết khắc phục tình trạng buông lỏng vai trò lãnh đạo, quản lý trong quá trình xây dựng, ban hành, tổ chức thực hiện đường lối, chủ trương, nghị quyết của Đảng; khắc phục những biểu hiện của “bệnh hình thức”, như ham thành tích, không bám sát nhiệm vụ thực tế, để ra nhiệm vụ nhưng không quyết tâm thực hiện. Thực hiện tốt điều đó sẽ góp phần hạn chế và đẩy lùi “bệnh hình thức” trong hoạt động của hệ thống chính trị. Đổi mới, tăng cường và nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát trong Đảng và trong cả hệ thống chính trị ngay từ khâu xây dựng chương trình hành động của cấp ủy các cấp, sao cho nội dung chương trình hành động phải bám sát nhiệm vụ chính trị. Căn cứ vào các nguồn lực của địa phương, cơ quan, đơn vị để xây dựng chương trình phù hợp. Cần tập trung kiểm tra, giám sát tổ chức đảng, người đứng đầu, cán bộ chủ chốt ở những lĩnh vực, địa bàn, vị trí công tác dễ xảy ra tham nhũng, tiêu cực và có khiếu kiện kéo dài; đồng thời, quan tâm giải quyết dứt điểm những vụ việc gây bức xúc trong cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Cần có cơ chế, chính sách cụ thể trong việc phát hiện, biểu dương, khen thưởng những tập thể, cá nhân thực hiện tốt, có nhiều đổi mới, năng động, sáng tạo; khuyến khích nhân rộng những điển hình tiên tiến; nêu gương những người tốt, việc tốt; ngăn ngừa, cảnh báo, phê phán và xử lý nghiêm những việc làm sai trái; kiên quyết đấu tranh với những hiện tượng tiêu cực, tham nhũng, suy thoái trong Đảng và trong xã hội; thẳng thắn đấu tranh chống các tư tưởng, quan điểm và hành động sai trái, thù địch đi ngược lại với lợi ích của Đảng, của nhân dân và của dân tộc, những hành vi vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật của Nhà nước. Đồng thời, cần nghiên cứu hoàn chỉnh các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về xử lý trách nhiệm đối với những tập thể, cá nhân, cán bộ, đảng viên có vi phạm, gây hậu quả nghiêm trọng.

Xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị theo tinh thần Kết luận số 21-KL/TW thực sự là một bước đi đột phá, thể hiện tư duy, tầm nhìn chiến lược và nhãn quan chính trị sâu sắc, nhạy bén của Đảng, tạo bước phát triển mới về trí tuệ, bản lĩnh chính trị, uy tín và năng lực lãnh đạo nhằm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong giai đoạn cách mạng mới./.

(1) và (3) Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.92, 91 và 187

(2) và (4) Đảng Cộng sản Việt Nam, Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”

(5) Hồ Chí Minh, Toàn tập, t.6, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.233-234

(6) và (7) Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.II, Sđd, tr.243

(8) Hồ Chí Minh, Toàn tập, t.5, Sđd, tr.327

